

Tilannearvio: asiakkaaksi ohjautumassa rikostaustainen nainen

Traumatietoisuuden ja nais erityisyyden huomioivan tilannearvion tavoitteena on tukea sosiaalihuoltolain mukaisten tuen tarpeiden tunnistamista rikostaustaisten naisten elämässä. Tilannearvio on ajankohtainen silloin, kun asiakkaaksi on ohjautumassa rikostaustainen nainen ja hänen palveluntarvettaan ollaan arvioimassa, mutta sitä voidaan myös hyödyntää työskentelyn eri vaiheissa joustavasti.

Terveys ja toimintakyky

- Traumaattiset kokemukset, lapsuuden ajan haitalliset kokemukset (ACE)
- Päihde- ja mielenterveysongelmat
- Neuropsykiatriset häiriöt, kognitiivinen toimintakyky
- Somaattiset sairaudet

Työllisyys ja opiskelu

- Työ- ja kouluhistorian selvittäminen
- Työkyvyn mahdollisten rajoitteiden kartoittaminen ja tarvittaessa tarkempaan tutkimukseen ohjaaminen
- Työelämään ja koulutukseen pääsyn ja kiinnittymisen haasteet

Taloudellinen tilanne

- Väkivaltainen velanperintä, epäviralliset velat
- Taloudellinen hyöty rikollisin keinoin
- Luottotiedot
- Arjen taloustaidot käytännössä
- Toimeentulon haasteet, ml. etuuksien hakeminen
- Vastikkeellinen seksi & seksityö

Kriisitilanteet

- Rikoksen uhriksi joutuminen
- Rikoksen tekeminen
- Rikostutkinta, oikeusprosessit, vankilassaolo
- Lasten kiireellinen sijoitus, huostaanotto
- Läheisen kuolema tai katoaminen

Uhka syrjäytyä

- Haasteet ihmissuhteissa
- Yksinäisyyden ja häpeän kokemukset
- Haasteet kiinnittyä toimintoihin, palveluihin, yhteisöihin
- Palveluiden digitalisoituminen
- Palveluiden saavutettavuus ja saatavuus käytännössä
- Kielen, lukutaidon ja toimintakyvyn haasteet

Väkivalta ja sen uhka

- Kokemukset väkivallan eri muodoista elämän eri vaiheissa
- Tekijänä ja kokijana
- Väkivallan puheeksiotto systemaattisesti
- Turvasuunnitelma
- Psykoedukaation antaminen

Asumiseen liittyvä tuki

- Piiloasunnottomuus
- Turvallisuus kotona tai kadulla (ihmisen oma käsitys turvallisuudesta)
- Keitä omassa kodissa oleilee (vapaaehtoisuus, pakko, painostus)
- Onnistuneen asumisen käytännölliset valmiudet ja konkreettinen tarpeen mukainen tuki, tosiasiallinen kyky hyödyntää tuetun asumisen palveluita
- Mahdollinen kotikäynti ja sen havainnot osana asiakkaan tilanteen ja tarpeiden kartoitusta

Ihmissuhteet

- Voivat olla ambivalensseja luonteeltaan (sekä +/-)
- Äitiys ja vanhemmuus
- Läheissuhteet (ml. lapsuusperhe, sen merkitys nykytilanteessa)
- Subjektiiivinen kokemus haitallisiksi tai vaarallisiksi koetuista ihmissuhteista
- Parisuhde ja ystävät
- Ihmissuhteissa tapahtuneet muutokset, kriisit, konfliktit (vaikutus nykytilanteeseen)
- Ihmissuhteista saatava sosiaalinen tuki, koetut velvollisuudet ja vastuut

